

Η σημασία της
πολυπρισματικότητας στη
δημιουργία και στη
διδακτική αξιοποίηση
ενός σχολικού αρχείου

Δρ. Μαρία Βλαχάκη

mariavlachaki@nured.auth.gr

Η προώθηση της δημοκρατικής κουλτούρας μέσω της ιστορικής εκπαίδευσης

Η Ιστορία είναι πολύ περισσότερο από την ιστορία των ισχυρών προσώπων ή της κυρίαρχης κοινωνικής ομάδας.

Η Ιστορία είναι σημαντικό να αναπτύσσει την κριτική σκέψη και να παρέχει τα εργαλεία για την αξιολόγηση των πηγών και την αντιμετώπιση των ρατσιστικών, ξενοφοβικών αφηγήσεων.

Η κατανόηση της ανθρώπινης δραστηριότητας στο παρελθόν εμπλέκει τόσο τη γνώση των γεγονότων όσο και τη διερεύνηση των κινήτρων και των στάσεων των ατόμων.

Η Ιστορία είναι σημαντικό να αναγνωρίζει την κοινωνικοπολιτισμική ετερότητα και πολυφωνικότητα.

Η διδακτική προσέγγιση ευαίσθητων, αμφιλεγόμενων ή συγκρουσιακών θεμάτων συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση του σύγχρονου κόσμου.

Η δημοκρατία και οι δημοκρατικές αξίες είναι σημαντικό να διέπουν το περιεχόμενο και την υλοποίηση των αναλυτικών προγραμμάτων.

Council of Europe (2018). Quality History Education in the 21st Century, Principles and Guidelines. Strasbourg. <https://rm.coe.int/prems-108118-gbr-2507-quality-history-education-web-21x21/16808eace7> (Τελευταία πρόσβαση 17/8/2019).

Πολυπρισματικότητα

Επαφή με
διαφορετικές και
αντικρουόμενες
ερμηνείες εκτός
των κυρίαρχων

Διαδικασία
σύγκρισης για
τον έλεγχο της
αξιοπιστίας

Ανάδειξη
επιμέρους
σχέσεων μεταξύ
διαφορετικών
ομάδων και
ατόμων

Διερευνητική,
διαλογική και
αναστοχαστική
μαθησιακή
διαδικασία

Ανάδειξη
υποκειμενικών
ερμηνειών στις
μαρτυρίες και
πηγές

Πολιτισμική και Κοινωνική Αειφορία

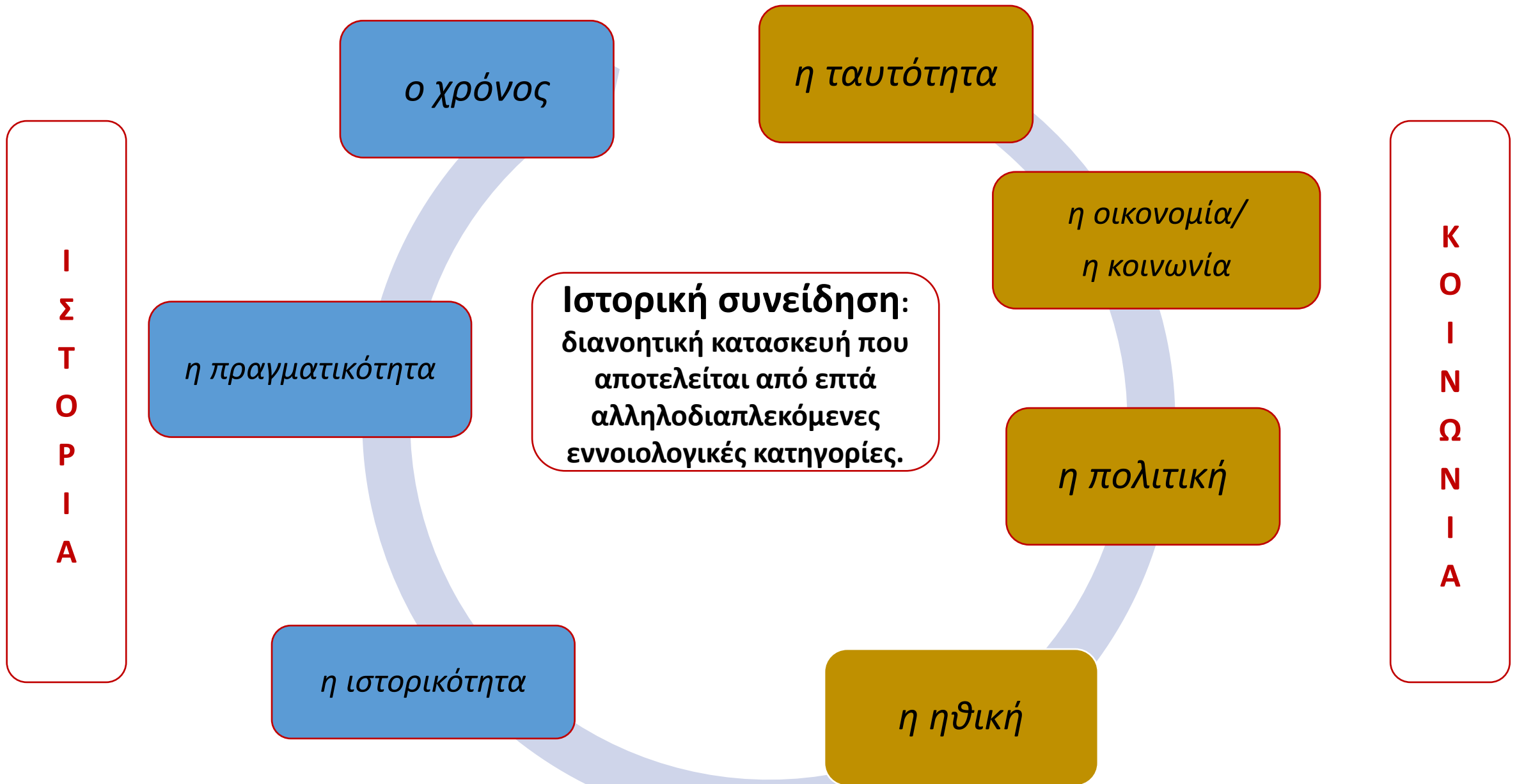
Επιτυγχάνεται με
την κοινωνική και
πολιτισμική
δράση

Νοηματοδοτείται
μέσα από
κοινωνικές
διαδικασίες
έρευνας

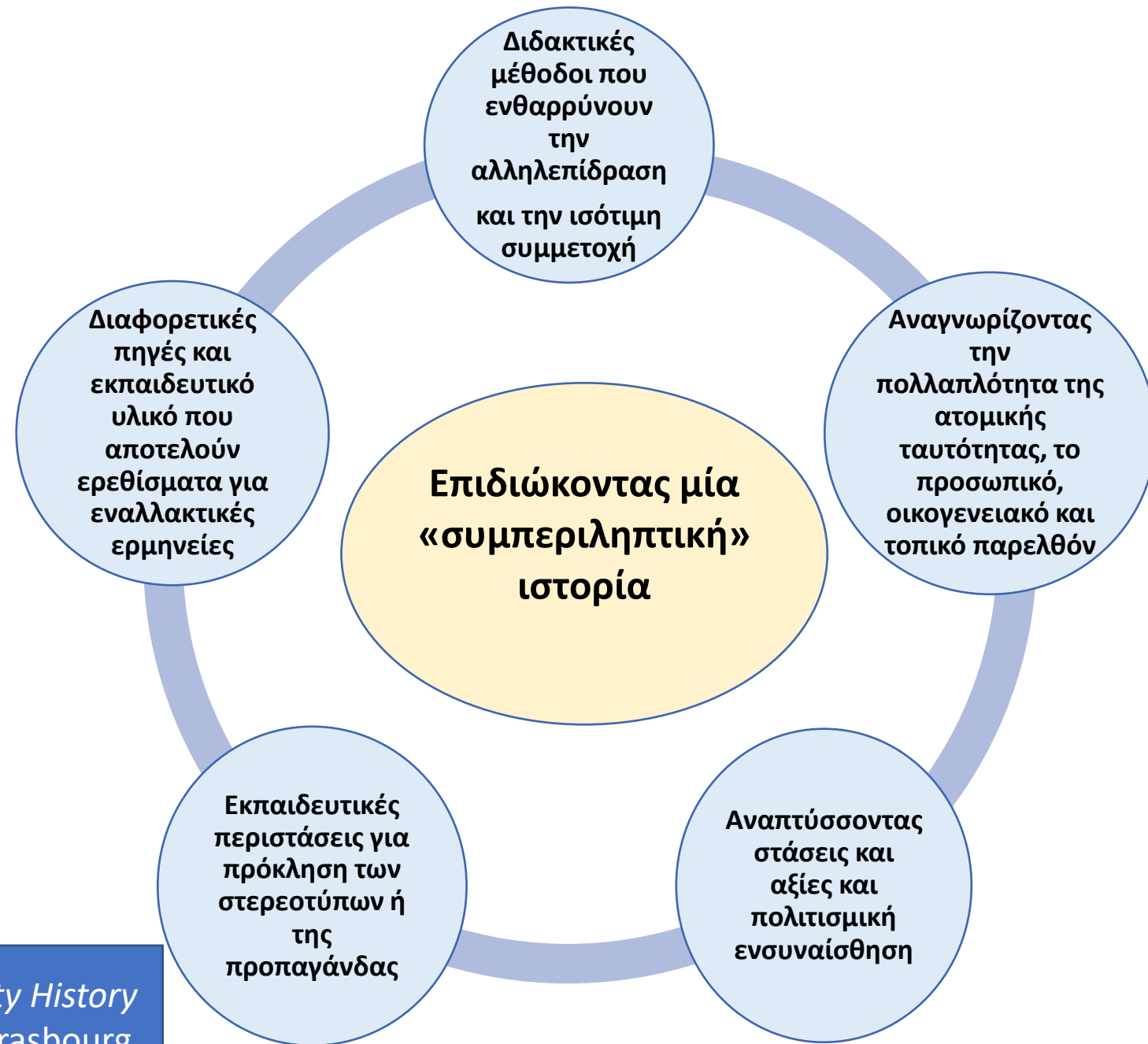
Προάγεται μέσα
από ισότιμα
συμμετοχικές
διαπραγματεύσεις

Επιτυγχάνεται με
εκπαιδευτικές
δράσεις που
αποσκοπούν στην
εξάλειψη των
ανισοτήτων

Επιτυγχάνεται με
εκπαιδευτικές
δράσεις που
ενδυναμώνουν το
αίσθημα του
ανήκειν στην
τοπική κοινότητα

Pandel, H.-J. (1987). "Dimensionen des Geschichtsbewusstseins. Ein Versuch, seine Struktur für Empirie und Pragmatik diskutierbar zu machen. *Geschichtsdidaktik*, 12, 130-142.

Ιστορική
Εκπαίδευση &
Δημοκρατικές
αξίες, Council
of Europe,
(2018). *Quality
History
Education in
the 21st
Century*,
Strasbourg

Αξίες

Αναγνώριση:

- της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- της πολιτισμικής ποικιλομορφίας
- της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης, της ισότητας, των νόμων.

Στάσεις

«Ανοιχτότητα» στην πολιτισμική ετερότητα, σε άλλες πεποιθήσεις και οικουμενικές αντιλήψεις

Σεβασμός

Πολιτειότητα

Υπευθυνότητα

Αποδοχή των διαφορετικών ερμηνειών

Δεξιότητες

Αυτόνομη μάθηση

Ικανότητες (ενεργητικής) ακρόασης και παρατήρησης,

Ενσυναίσθηση

Προσαρμοστικότητα

Γλωσσικές, επικοινωνιακές δεξιότητες

Συνεργατικές δεξιότητες

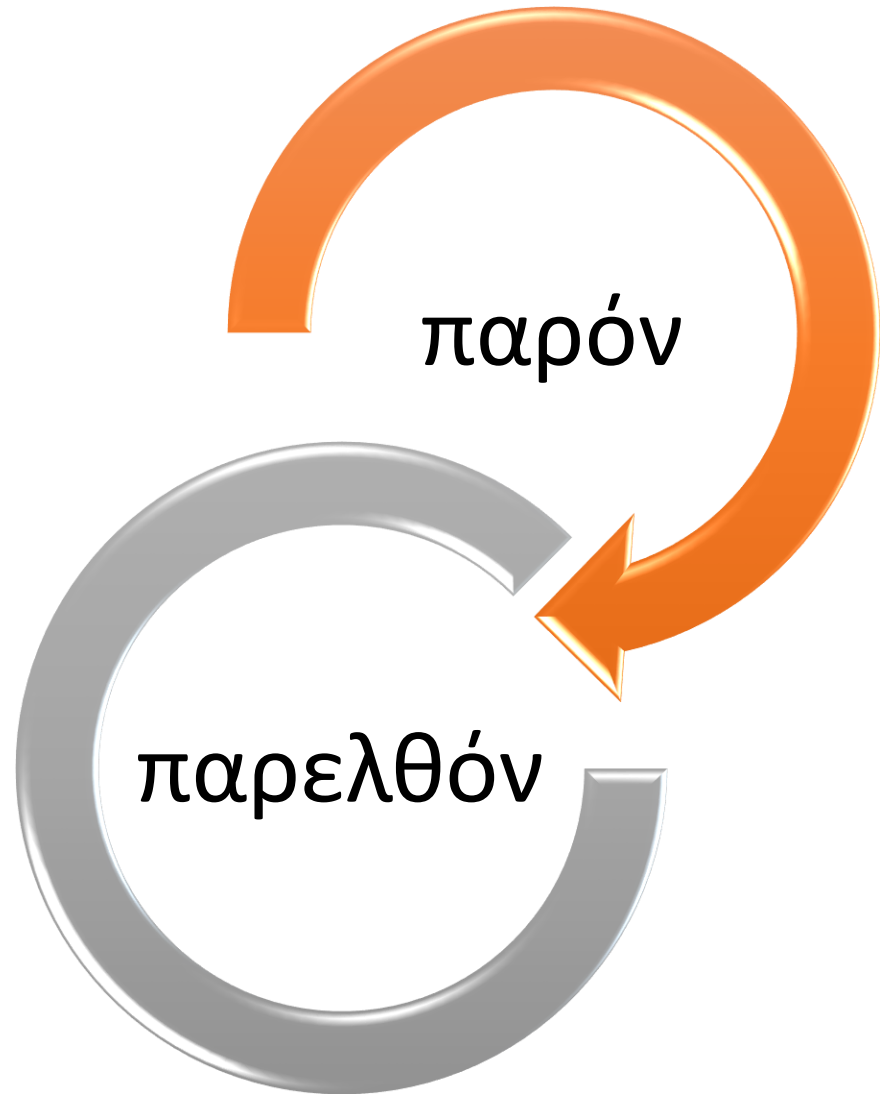
Δεξιότητες επίλυσης κρίσεων

Γνώση και Κριτική κατανόηση

Γνώση και κριτική κατανόηση

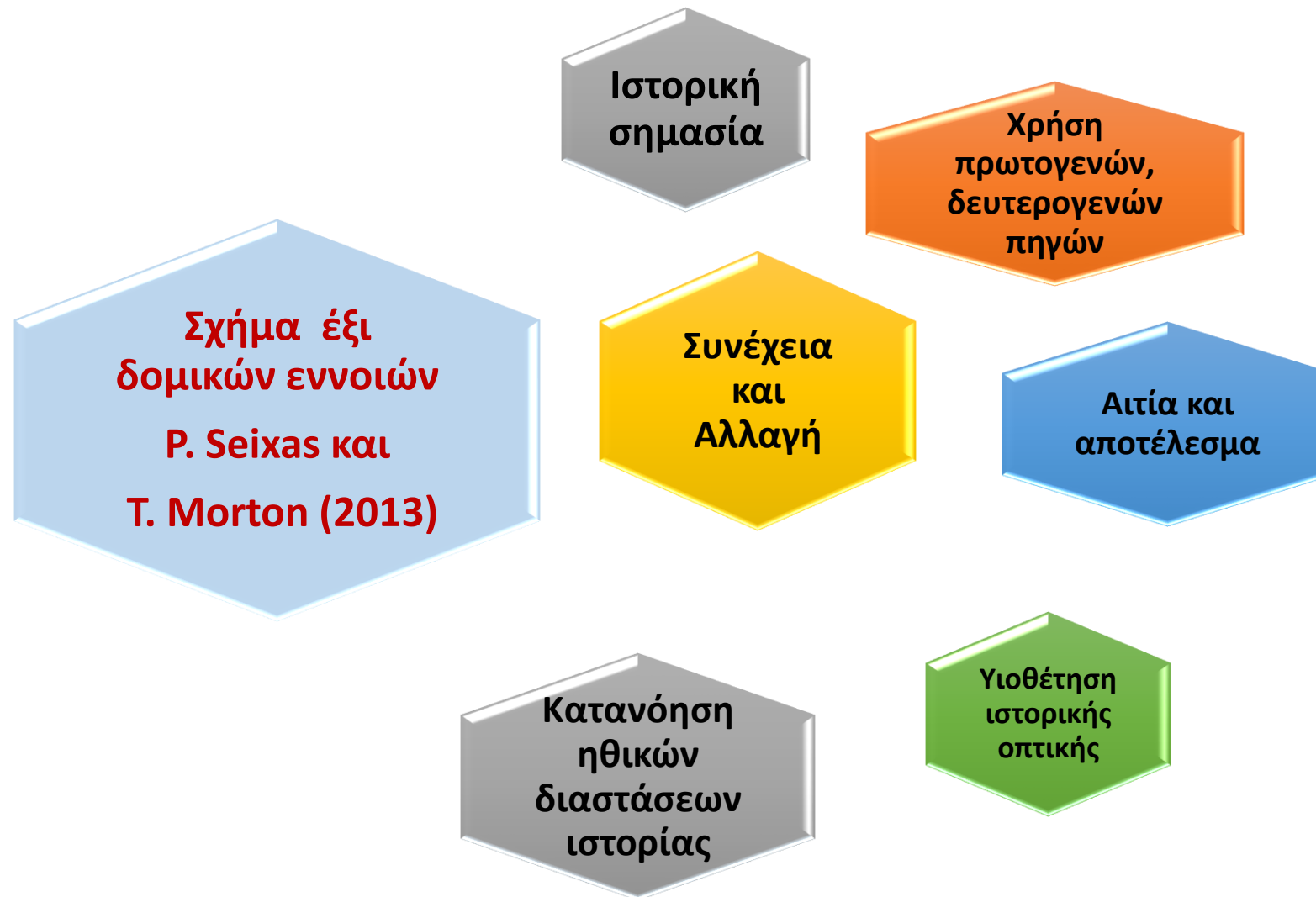
Γνώση και κριτική κατανόηση της γλώσσας και της επικοινωνίας

Γνώση και κριτική κατανόηση του κόσμου: πολιτική, νόμοι, ανθρώπινα δικαιώματα, πολιτισμός, κουλτούρες, θρησκείες, ιστορία, μέσα, οικονομία, περιβάλλον, βιωσιμότητα.

- ❖ Συγκριτική μελέτη παρελθόντος-παρόντος
- ❖ Εντοπισμός ομοιοτήτων και διαφορών
- ❖ Ανακάλυψη στοιχείων υλικού και άυλου πολιτισμού που διατηρούνται ή χάνονται (Eliasson, 2015)

Eliasson, P., Alven, F., Axelsson Yngveus, C. & Rosenlund, D. (2015). in *New Directions in Assessing Historical Thinking*, Ercikan, K. & Seixas P. (Eds). New York and London: Routledge, 171-182.

Ercikan, K. & Seixas, P. Eds (2015). *New Directions in Assessing Historical Thinking*. New York and London: Routledge, 1-13 (Introduction).

ΒΙΒΛΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

1. Πρωτόκολλο Κοινό
2. Πρωτόκολλο Εμπιστευτικής Αλληλογραφίας
3. Βιβλίο Μητρώου Μαθητών
4. Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής
5. Βιβλίο Παιδαγωγικού & Εποπτικού Υλικού
6. Βιβλίο Βιβλιοθήκης
7. Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου διδασκόντων
8. Βιβλίο Πράξεων Σχολικού Συμβουλίου
9. Βιβλίο Διευθυντή

Επανεξετάζοντας την έννοια του σχολικού αρχείου: το αρχείο ως ιστορική πηγή

- Από τη διεκπεραιωτική και γραφειοκρατική λειτουργία
- Από την εσωστρέφεια
- Σε έντυπη, γραπτή μορφή
- Από τα βιβλία που τηρεί μόνο ο διευθυντής του σχολείου

- Στη προώθηση μίας συμμετοχικής, σχολικής κουλτούρας
- Κοινωνικός προσανατολισμός: Για την αποτύπωση του παρελθόντος της τοπικής κοινότητας
- Σε ψηφιακή μορφή: βιβλία, φωτογραφίες, ηχητικές μαρτυρίες, οπτικοακουστικό υλικό για σχολικές δράσεις και εκδηλώσεις της τοπικής κοινότητας, το ημερολόγιο του σχολείου
- Στο αρχείο που έχουν ευθύνη και πρόσβαση περισσότερα μέλη της σχολικής κοινότητας

Ανάδειξη αθέατων
πτυχών και
περιθωριοποιημένων
νοημάτων,
«κρυφών κωδίκων»

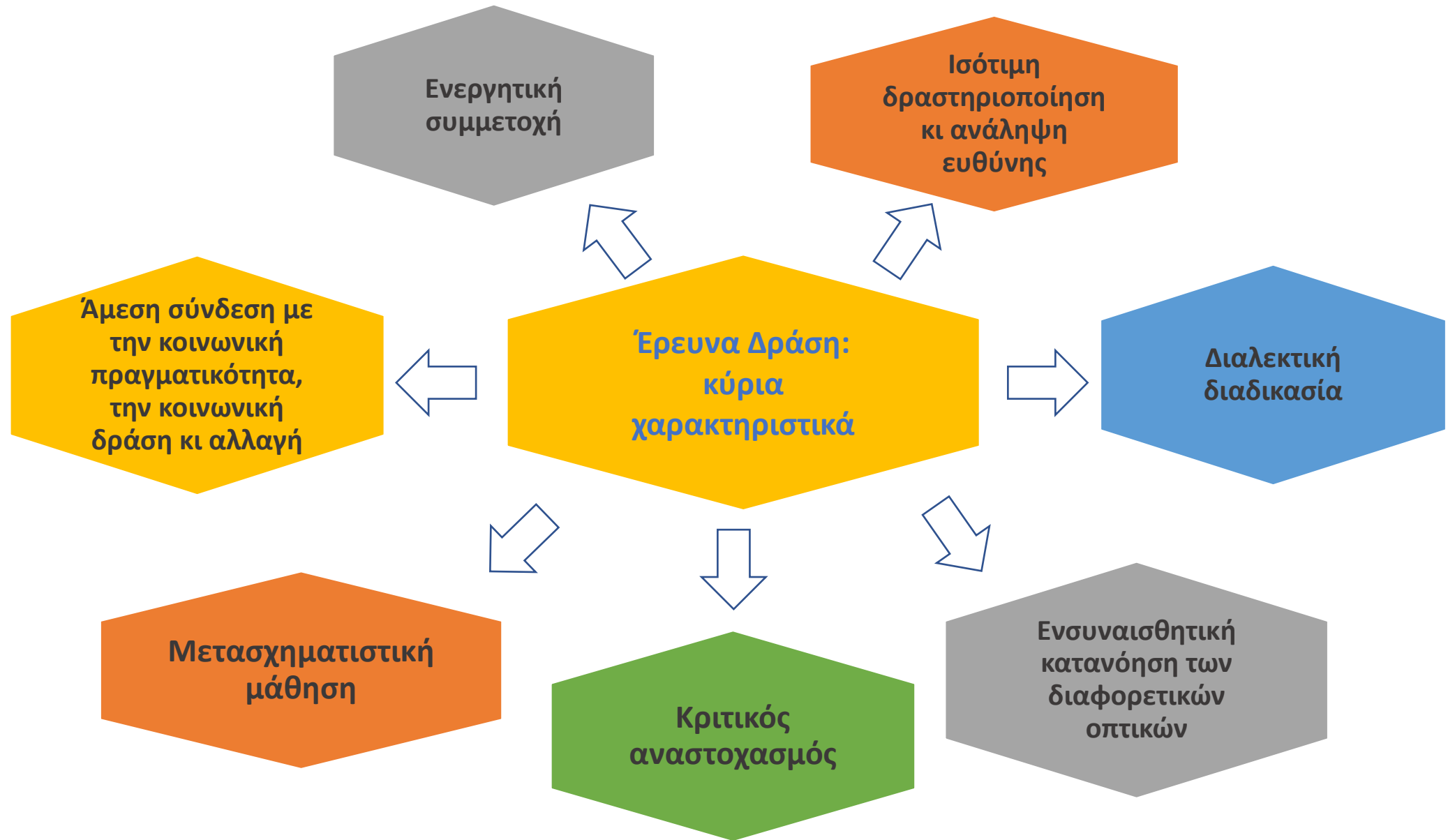
Εμπλουτισμός του
ιστορικού
αφηγήματος με
διαφορετικές
ερμηνείες

Έρευνα Δράση & Ιστορική Έρευνα

Ανθρωποκεντρική
ιστορία

Συνάφεια με το παρόν

Μετασχηματιστική επίδραση
ιστορικών γεγονότων σε
διαφορετικές κοινωνικές ομάδες

2ο Δημοτικό Σχολείο Ύδρας

Αποκαθιστώντας την ιστορική αξία του
σχολείου και την αυτοεκτίμηση των
μαθητών

Η γωνιά της ιστορίας στη σχολική τάξη: από τη σχολική και την τοπική στη γενική ιστορία

(μικροϊστορία → μακροϊστορία)

Η έκθεση των ιστορικών τεκμηρίων για την πρόκληση νέων μαρτυριών, τον εμπλουτισμό και τη συνεχή ανανέωση του αφηγήματος

Αντικείμενα: «opera aperta»: αντικείμενα ανοιχτά σε διαφορετικές εναλλακτικές αναγνώσεις κι ερμηνείες

Τέσσερις περιόδους διερεύνησης από ομάδες εργασίας

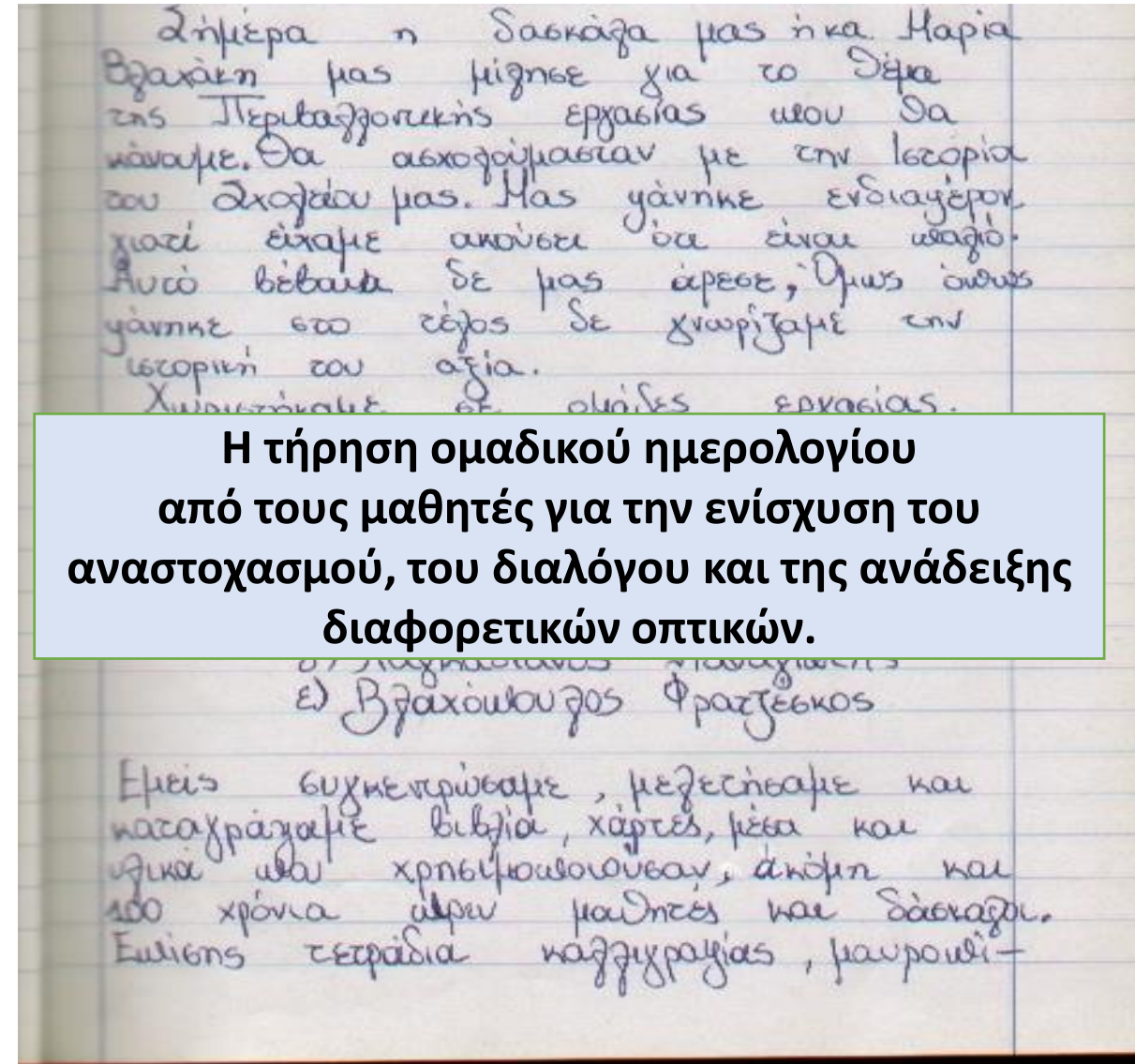
**A. Προεπαναστατικά 1749-1820 ως Α΄ Ναυτική Σχολή Ύδρας
(Μελέτη αρχειακών πηγών, βιβλίων)**

**B. Αλληλοδιδακτικό σχολείο από το 1829
(Μελέτη αρχειακών πηγών, βιβλίων)**

**Γ. Πριν και μετά τον Β΄ Π.Π. (1930-1950)
(Μελέτη αρχειακών πηγών, βιβλίων, προφορικών μαρτυριών, σχολικών ενθυμίων, εργασιών, βιβλίων προόδου, σχέδια κτηρίου, χάρτες περιοχής)**

Δ. Κατά την περίοδο της δικτατορίας των συνταγματαρχών (1967-1974)

(Μελέτη αρχειακών πηγών, όπως βιβλίων π.χ. το βιβλίο μητρώου μαθητών, το ποινολόγιο, σχολικών βιβλίων, προφορικών μαρτυριών, σχολικών ενθυμίων, εργασιών, τραγουδιών, σχολικών τετραδίων και εργασιών)

Ανακαλυπτική και πολυαισθητηριακή μάθηση

την
παρατήρηση

τη σύγκριση
με άλλα
εκθέματα

τον
πειραματισμό

την αξιοποίηση
διαφορετικών
αισθήσεων
(π.χ. ακοή)

την αναζήτηση
πληροφοριών

τη συζήτηση

Πολλαπλές σημασίες κάθε αντικειμένου

Ένα αντικείμενο μπορεί να ερμηνευτεί σε σχέση με...

Η σημασία που έχει:

- Για τον δημιουργό
- Για τον ιδιοκτήτη
- Για μένα
- Την εποχή που δημιουργήθηκε
- Σε άλλες περιόδους
- Σήμερα
- Σε εθνικό επίπεδο

Η κατασκευή του

- Πώς δημιουργήθηκε;
- Πότε;
- Από ποιον;
- Για ποιον;
- Πού;
- Γιατί;

Η χρήση:

- Για ποιο λόγο δημιουργήθηκε;
- Για ποιο/α πρόσωπο/α;
- Πότε (πρωτο-) χρησιμοποιήθηκε;
- Από ποιον;
- Μαζί με ποια άλλα αντικείμενα;
- Πώς τυχόν άλλαξε;

Υλικά

- Πώς αποκτήθηκαν;
- Πότε υπήρχαν;
- Από ποιον αποκτήθηκαν;
- Για ποιον έγινε η αγορά τους;
- Σε ποιον τόπο;
- Γιατί σε αυτή την περιοχή;

Συσχετίσεις

- Με την κοινότητα
- Με διαφορετικές κουλτούρες
- Διαχρονικά
- Με μένα;

Άλλες πληροφορίες

- Φωτογραφίες
- Άνθρωποι
- Κτήρια
- Σχέδια
- Βιβλία
- Ταινίες

Από την αντικειμενοκεντρική
στην προσωποκεντρική
ιστορία

Εμπλουτίζοντας το ιστορικό αφήγημα με διαφορετικές εκπαιδευτικές εμπειρίες

ΑΥΤΟ ΣΙΝΑΙ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΤΗΣ ΜΑΜΑΣ ΜΟΥ
ΚΑΙ ΚΕΛΕΙΣΤΗΤΕ ΙΝΑ
ΜΑΜΑΣ ΜΟΥ ΔΕΥ ΤΟΣΙΝΑ
ΜΕ ΤΙΠΟΤΑ.

Παράλληλες ιστορίες: Το δικό μου αλφαβητάρι

Ρωσία

Γαλλία

Ελλάδα

Αλβανία

9ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

Κατά την περίοδο της Κατοχής φοιτούσαν διακόσια Εβραιόπουλα, τα περισσότερα από τα οποία μεταφέρθηκαν με τα «τρένα του θανάτου» στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Άουσβιτς-Μπικερνάου. Στις 18 Μαρτίου του 1943 η λειτουργία του σχολείου διακόπηκε.

Οι μαθητές συνέλεξαν κι επεξεργάστηκαν επίσης προφορικές μαρτυρίες και αυτοβιογραφίες προσώπων που έζησαν κατά την περίοδο της Κατοχής.

Δημιούργησαν μακέτες- χώρους μνήμης

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες επιμερίστηκαν σε τρεις άξονες αποσκοπώντας οι μαθητές:

α. Να αποδομήσουν στερεοτυπικές αντιλήψεις για τους εθνοπολιτισμικά «άλλους».

β. Να αναγνωρίσουν το δικό τους, διαφορετικό παρελθόν καταγωγής και να το συνδέσουν με το παρελθόν της πόλης στην οποία ζουν.

γ. Να ανακαλύψουν τη διαχρονική πολυπολιτισμική και πολυφωνική ταυτότητα της πόλης τους.

δ. Να αξιοποιήσουν συγκριτικά διαφορετικές ιστορικές πηγές όπως το αρχείο του σχολείου τους (βιβλίο μητρώου μαθητών, βιβλία της σχολικής βιβλιοθήκης), προφορικών και φωτογραφικών μαρτυριών περιοίκων, χάρτες της πόλης τους

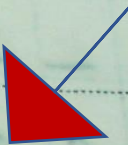
Από το Βιβλίο Μητρώου του Σχολείου
1943-1944

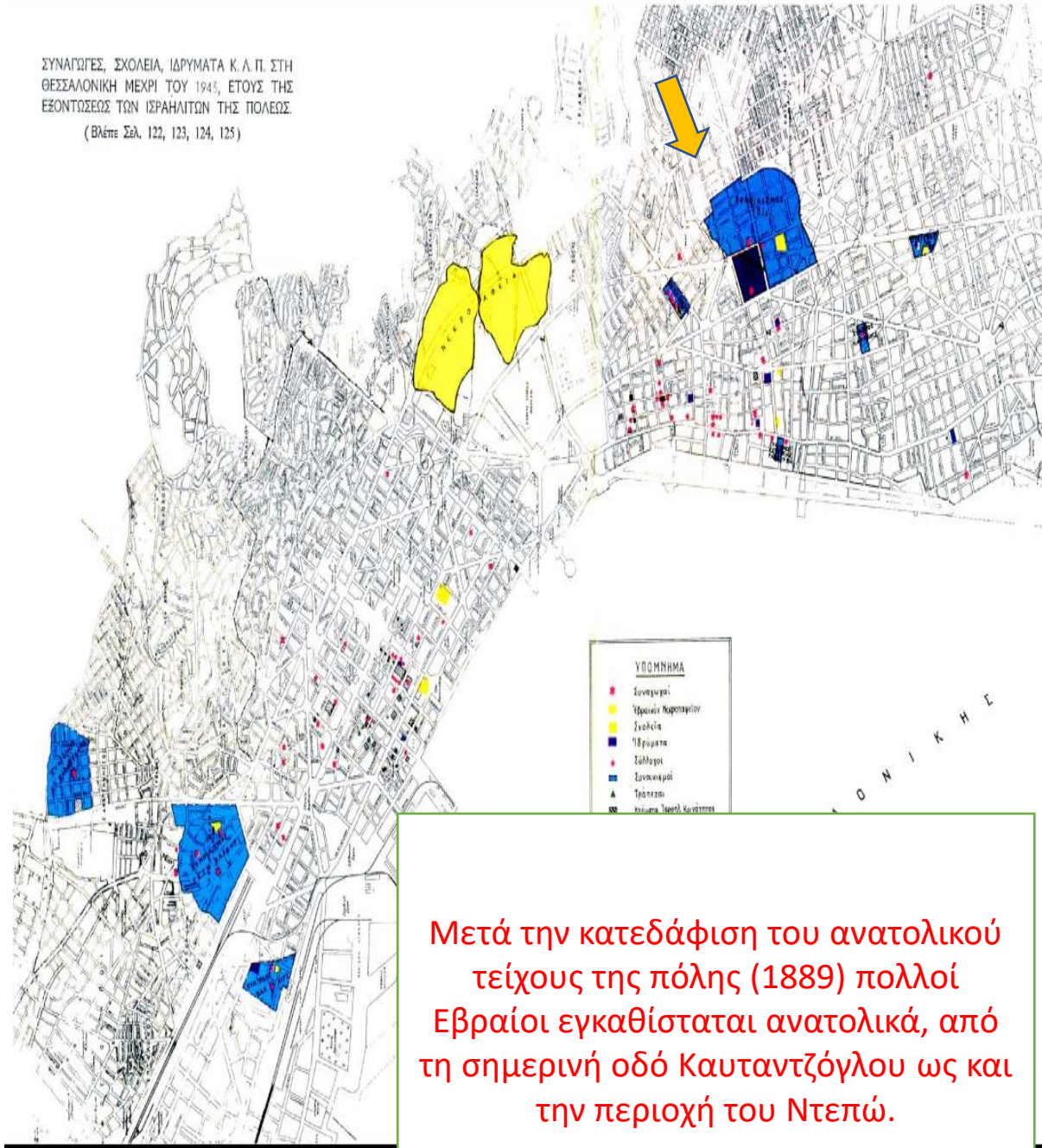
1939 - 40
1943 - 44

1943-44

Αριθ. Βιβλ. Επιβολ.	Τάξεις Όνοματεπώνυμον μαθητού	Όνομα πατρός ή κηδεμόνος	Πατρίς Επάγγελμα πατρός	Δημοτικότης Ετος Γεννήσεως Δήμος ή Κοινότης εν η̄ εἶνε ἐγγεγραμμένος	Αριθ. Μητρ. Ασθέν. Θε
<p>μητέρας μαθητών κατά τὸ σχολικὸν ἔτος 1943-44.</p>					
	<p>Τάξεις Ἄρρετες Ἐπιγραφέντες Ἐπίσημα</p>	<p>Ἄρρετες Ἐπιγραφέντες Ἐπίσημα</p>	<p>Ἄρρετες Ἐπιγραφέντες Ἐπίσημα</p>	<p>Ἄρρετες Ἐπιγραφέντες Ἐπίσημα</p>	<p>Ἄρρετες Ἐπιγραφέντες Ἐπίσημα</p>

ΣΥΝΑΓΩΓΕΣ, ΣΧΟΛΕΙΑ, ΙΔΡΥΜΑΤΑ Κ.Α.Π. ΣΤΗ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1945, ΕΤΟΥΣ ΤΗΣ
ΕΞΟΝΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ.
(Βλέπε Σελ. 122, 123, 124, 125)

Μετά την κατεδάφιση του ανατολικού
τείχους της πόλης (1889) πολλοί
Εβραίοι εγκαθίσταται ανατολικά, από
τη σημερινή οδό Καυταντζόγλου ως και
την περιοχή του Ντεπώ.

Οδός Αγίας Τριάδος

Δελφών 35

9^ο
Δ.Σ.Θεσσαλονίκης

Οδός Βαρώνου Χιρς

Ιπποκράτειο
Νοσοκομείο

Προσέγγιση της αντισημιτικής προπαγάνδας των ναζί
στη Θεσσαλονίκη

Πινακίδα σε κατάστημα στη
Θεσσαλονίκη στις 21 Απριλίου
1941.

Πηγή: Εγκυκλοπαίδεια Ολοκαυτώματος,
<http://guitynovin.blogspot.gr/2010/05/chapter-29-propaganda-posters.html>

Από την έκθεση με τίτλο «Δημιουργούμε και θυμόμαστε τα παιδιά του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου», Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, 6-30/4/2016.

«Το στρατόπεδο συγκέντρωσης»

Πολλοί συνάνθρωποί μας Εβραίοι ως προς την θρησκεία
 οι Γερμανοί Ναζί τους πήγαν σε στρατόπεδα
 συγκέντρωσης όπου θούδευαν πολλές ώρες
 « η δουλειά θα σας κάνει ελεύθερους »
 Στα στρατόπεδα θανατόβυκων και
 άφηναν τα υπάρχοντά τους. Νόμιζαν ότι
 θα γύριζαν πίσω. Πολλά παιδιά ένιωσαν
 πόνο, ανασφάλεια, φόβο και φασισμό.
 Πολλά παιδιά έμειναν ορφανά. Δεν
 γνώρισαν το παιχνίδι και την χαρά.

21 Μαρτίου:
Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης και Διεθνής Ημέρα
κατά του ρατσισμού

Μικρός, μεγάλος

εγώ ή όλοι

μόνος σε ένα

στρατόπεδο

μόνος, λύπη

χωρίς χόρρα και ποικιλία

Κοιλό θοιήτοςν νος είμοσσε

μοσι

νος' μοςσταν φίλοι.

23ο Δημοτικό Σχολείο Καλαμαριάς

Τον Οκτώβριο του 2017
υποδεχτήκαμε τους πρώτους
πρόσφυγες μαθητές από τη
Συρία.
7 συνολικά σε πρωινά τμήματα

Η έλλειψη της γνώσης για
τον πολιτισμό των χωρών
καταγωγής των
προσφύγων μαθητών, της
ιστορίας και της γλώσσας
επικοινωνίας

Οι περισσότεροι μαθητές
μας δεν ήταν εξοικειωμένοι
με τον εθνοπολιτισμικά
διαφορετικά.

Κυριαρχούσαν
στερεοτυπικές αντιλήψεις
για τους «άλλους» που
στηρίζονταν στο πολιτισμικό
έλλειμμα.

Το προσφυγικό
παρελθόν πολλών
γηγενών μαθητών

Παράμετροι του προγράμματος

Οι θεματικές του σχολικού αρχείου

Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος: ελληνοϊταλικός πόλεμος και Κατοχή στη Θεσσαλονίκη

Η περίοδος της δικτατορίας 1967-1974

Η Θεσσαλονίκη αλλάζει τη δεκαετία του '50 και του '60.

Προσφυγιά και Μετανάστευση: σύγχρονες και παλιότερες προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Democratic Schools for All

- Home
- Newsroom
- About ▾
- Themes ▾
- Campaign Materials
- Resources ▾
- Get involved
- School projects
- Contact us

You are here: [Democracy](#) > [Free to Speak - Safe to Learn](#) > [School projects](#)

23rd Primary School of Kalamaria

Address: 13 Patmou St., P.C. 55131, Thessaloniki

Country: Greece

[School website](#)

Project: A school without walls: Co-creating an open and sustainable learning community

➔ Working language during the project:

- Greek

Additional material provided by the school

Our pupils inspired by democratic values and human rights, created drawings which are included in our school calendar

Themes of the Council of Europe campaign "FREE TO SPEAK, SAFE TO LEARN - Democratic

[...] Η προγιαγιά μου έμενε σε
ένα τέτοιο σπιτάκι.
Ήταν μικρό, αλλά έμενε
ολόκληρη οικογένεια.
Πρώτα ήταν ξύλινο, μία
παράγκα. Εκεί μένανε όταν
ήρθαν από την Τραπεζούντα
πρόσφυγες. Μετά το έχτισαν με
πέτρα, να' ναι πιο γερό.

[...] Η μητέρα μου γεννήθηκε στην παραγκούπολη στην Καλαμαριά. Οι σύμμαχοι στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο έφτιαξαν ξύλινες παράγκες κι εκεί έμεινε ο στρατός τους όταν περνούσε από τη Θεσσαλονίκη για το μέτωπο. Εκεί ήταν η μοίρα μας να μείνουμε οι ξεριζωμένοι.

[...] Οι παράγκες καίγονταν συχνά, γιατί οι πιο πολλοί ζεσταίνονταν με τα μαγκάλια και έπιανε φωτιά όταν αναποδογύριζαν.

Πληροφορήτρια: Ασπασία Ελευθεριάδου

[...] Όλη η προσφυγιά πέρασε από την καραντίνα που βρισκόταν στην παραλία στο Κατιρλί. Παντού συρματοπλέγματα φύλαγαν τους πρόσφυγες για να μην φύγουν και κινδυνέψουν οι Θεσσαλονικείς. Μόνο οι κουλουρτζήδες πλησίαζαν για να πουλήσουν τηνπραγμάτια τους.

Ελένη Ανδρεάδη

Τα απολυμαντήρια της Καλαμαριάς

**Σύγκριση σύγχρονων και
παλαιότερων προσφυγικών
εμπειριών**

Θέατρο Ντοκουμέντο

Δημιουργική αξιοποίηση αυθεντικών μαρτυριών
(προφορικών, υλικών και παραστατικών):
πολυπρισματική προσέγγιση της ιστορίας

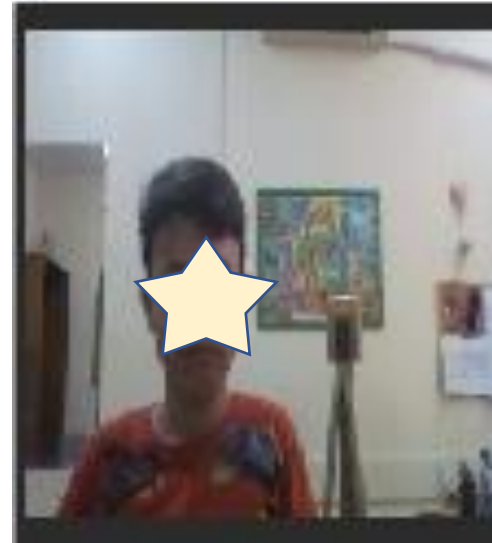
Ενσυναίσθηση
Ιστορικό πλαίσιο –
πολιτισμικές αξίες

Εποικοδομητική προσέγγιση:
αξιοποίηση οικείων ατομικών και οικογενειακών
βιωμάτων

Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των μαθητών

Ανάδειξη συναισθημάτων των
προσώπων που παραμένουν συνήθως
αθέατα στην ιστορία
(παιδιών, γυναικών)

**Από το Βυζάντιο σαν
ανάμνηση παλιά
Η ταινία:
«Δρόμοι διαφορετικοί –
ιστορίες παράλληλες»**

<https://www.youtube.com/watch?v=5goUJmWDvVU>

Το ημερολόγιο του σχολείου μας αξιοποιώντας γραπτές, φωτογραφικές και προφορικές μαρτυρίες του σχολικού αρχείου:

<https://www.dropbox.com/s/jktnh0bv2asegkl/23o%20Kalamaris%2020-preview.pdf?dl=0>

23° Δημοτικό Σχολείο Καλαμαριάς

«Η Καλαμαριά από το παρελθόν στο παρόν» είναι το θέμα του φετινού ημερολογίου του 23^{ου} Δημοτικού Σχολείου Καλαμαριάς. Οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά στη διερεύνηση της τοπικής και της οικογενειακής ιστορίας συλλέγοντας και συγκρίνοντας προφορικές, γραπτές και φωτογραφικές μαρτυρίες.

Έχοντας ακούσει τις αφηγήσεις πληροφορητών, συγγενικών και φιλικών τους προσώπων συμπληρώνουν με τα σχέδια τους παλιές φωτογραφίες της περιοχής και δημιουργούν τις δικές τους ερμηνείες για το παρελθόν αλλά και το παρόν. Η προσφυγιά, η ανοικοδόμηση κατά τις δεκαετίες 1960-1970, οι αθλητικές δραστηριότητες, τα επαγγέλματα, η σχολική ζωή αποτελούν θέματα που προσεγγίστηκαν κατά την ιστορική έρευνα και συνυφαίνονται στις σελίδες του ημερολογίου.

Το παρόν συνδιαλέγεται με το παρελθόν. Πρόκειται για ένα διάλογο που ευνοεί μέσω της σύγκρισης παρελθόντος-παρόντος την κατανόηση της συνέχειας ή συχνότερα της αλλαγής στον τόπο και στις δραστηριότητες των ανθρώπων του, την ανάδειξη των ιδιαίτερων συνθηκών, των κινήτρων και των αιτιών που συντέλεσαν στις εξελίξεις αλλά και των συνεπειών τους.

Ευχαριστούμε εγκάρδια τους πληροφορητές που παρείχαν σημαντικές μαρτυρίες για την περιοχή, τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς που συνέβαλαν στη δημιουργία του ημερολογίου καθώς και τον Σύλλογο Γονέων & Κηδεμόνων για την οικονομική υποστήριξη της έκδοσής του.

Τα έσοδα του ημερολογίου θα διατεθούν για την ενίσχυση της Σχολής Τυφλών.

Η Διευθύντρια του Σχολείου
Δρ. Μαρία Βλαχάκη